

Köteles Erika
Kinyílt a világ
Mikulás Fesztivál Szombathelyen

A Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatban évről évre igyekszünk szebbé tenni a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek ünnep- és mindennapjait. Az utóbbi években számos önálló programot bonyolítottunk le a Mikulás-nap megünneplésére, mely a családok körében az egyik legközkedveltebb esemény. Az ünnep hagyományait továbbra is folytatni kívánva, de azt kiterjesztve 2006.

decemberében első alkalommal szerveztünk egyhetes rendezvénysorozatot. Változatos programcsokorral kedveskedtünk a Szombathelyen és környékén élő 1 és 14 év közötti gyermekeknek és családtagjaiknak. A programsorozatnak a Mikulás Fesztivál nevet adtuk.

Nyitó rendezvény

A Mikulás Fesztivált kézműves-kiállítással nyitottuk meg. A Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2006. évben hét, hátrányos helyzetű gyermekekből álló kézműves csoportot működtetett. A gyermekcsoportok művészeti alkotásait bemutató kiállításon több mint 80 gyermek kreativitását csodálhatták meg az érdeklődők a fesztivál teljes időtartama alatt.

A gyermekek tehetsége és kiemelkedő képességei megmutatkoztak alkotásaik sokféleségében: a szokványos kézműves technikákon túl (kukoricacsuhéból készített babák, terakotta kerámiák, fűszer- és termésképek készítése) a csoportok olyan speciális eszközöket igénylő műveiben is gyönyörködhetek a látogatók, mint a tárgyfestés, a tűzzománc-ékszerek, a hidegtű-karcnyomat, a linotechnikával összekötött monotípiák vagy a természetben készült monumentális alkotások. A kiállítás berendezésnek megvásárlását a Provident Pénzügyi Zrt. segítette adományával, lehetővé téve azt, hogy a kezdeményezés színvonalas városi rendezvénné válhasson.

A megnyitón műsort adott az intézmény négy gyermekcsoportja és a Hátrányos Helyzetű Roma Fiatalokat Támogató (HÁROFIT) Egyesület tánccsoportja. Összesen 34 gyermek lépett fel az egyórás műsorban, nagy örömet szerezve ezzel a nézők között helyet foglaló szüleiknek, nagyszüleiknek, testvéreiknek és tanáraiknak. Bízunk benne, hogy a kiállítás és a nyitó műsor hozzájárult ahhoz, hogy a gyermekek tehetségét megcsodálva a társadalom nyitottabbá váljék az elfogadásra.

Az eseményt nagy médiaérdeklődés kísérte. A Vas Népe megyei napilap, a Savaria Fórum városi hetilap, a megyei Nyugat Rádió és a Nyugat.hu elektronikus sajtó is tájékoztatta a lakosságot a nyitó rendezvényről. A Nyugat.hu jóvoltából országszerte bárki megtekintheti ma is a műsor képeit, ha a www.nyugat.hu honlapra lépve a mikulásfesztivál szót írja a keresőbe.

Az OÁ-ZIS Baba-Mama Klub ünnepi programja

E programot az OÁ-ZIS klubba járó 1–3 éves korú gyermekeknek és szüleiknek szerveztük a közös élményszerzés örömeért. Mivel ezek a gyermekek más közösségbe nem járnak, ahol közös ünnepségen vehetnének részt, a célunk az volt, hogy gyermekek jól érezzék magukat, és találkozzanak a Mikulással.

A kicsik nagy izgalommal érkeztek szüleikkel. Rövid közös éneklést követően bábelőadást tekintettek meg. Vidám mesejáték köszöntötte a résztvevőket, paravánnal, színes bábokkal, zenével, mely nagy tetszést aratott mind a szülők, mind a gyermekek körében. Mivel a résztvevők 8–20 hónapos kicsik voltak, csupán a zene hangulatát érezték meg, a legelső benyomásokat szerezték a bábszínházról. A dallamra, ritmusokra feloldódtak a gyermekek.

Az előadás végére a Mikulás is megérkezett, és kiosztotta a (Metro Holding Hungary Kereskedelmi Kft. által biztosított) ajándécsomagokat, majd némi pihenést követően elsietett, mivel máshol is nagyon várták, és „a rénszarvasok is türelmetlenek voltak az ablak alatt”.

A „Mikulás bácsi” távozása után kötetlen beszélgetés alakult ki az anyukák között, valamint a családgondozókkal. A gyermekek a sok új játék felfedezésével és kipróbálásával töltötték a hátralevő időt. A hóemberépítésbe – vattából – csak néhány bátor apróság kapcsolódott be.

Szombati játszóház

Gyakran tapasztaljuk, hogy a családok átmeneti otthonában élő családok erejét, erőforrásait felemésztí az állandó küzdelem a mindennapos gondokkal. A szülőknek a gyermekekkel való foglalkozásra, figyelemre így szinte alig marad elegendő idejük és erejük. Az ezekben a családokban nevelkedő gyerekeknek alig van módjuk arra, hogy a mindennapi élethez szükséges készségeket, szabadidejük hasznos eltöltését, a felnőttekkel való kiegyensúlyozott kapcsolat kialakítását elsajátítsák a természetes környezetükben. Külső beavatkozás nélkül nem várható pozitív változás sem a családok életében, sem a gyermekek szocializációjában. Emiatt rendszeresen változatos programokat szervezünk számukra.

A Mikulás-nap alkalmából Játszóházat szerveztünk a családok átmeneti otthonában élő 6–14 éves gyermekek számára érdeklődésükhöz, értelmi és pszichés fejlődésükhöz igazodva. A jó légkör, a felszabadult hangulat teremtése érdekében elsősorban csoportépítő, egyszerűbb személyiségfejlesztő, mozgást, aktivitást igénylő játékokat (számos helycsere, Ki a karmester?, szoborjáték, székfoglaló, Amerikából jöttem, Activity) alkalmaztunk, melyek elősegítik a gyermekek szocializációját, testi-lelki-szellemi fejlődését. A gyerekek jól érezték magukat a foglalkozáson, pozitív élményekkel gazdagodtak.

Ügyes Kezek Klubja

Segítő munkánk során sokszor látjuk, hogy a gyermekek szabadidő-eltöltése céltalan, ötletszerű, és sok gondot okoz a szülőknek. A közös élmény viszont nagyon fontos a gyermekek egészséges lelki fejlődése szempontjából. Az Ügyes Kezek Klubjában a kultúrát, az alkotás örömét ötvözzük a társas kapcsolatok harmonizálásával, a gyermekek közötti kapcsolat megerősítésével, a távolságtartás csökkentésével. Az alkotás izgalmát és örömét felfedezve az egyéniség kialakítását is feladatunknak tekintjük. A programokra a gyermekek örömmel jönnek, és a szülők is hasznosnak találják a kezdeményezést, szívesen bízzák ránk legféltebb kincseiket.

A Mikulás Fesztivál keretében a foglalkozáson először saját készítésű karácsonyi üdvözlőlapokat gyártottak a 6–14 éves gyermekek: a papírmintát színes ceruzával kifestették, majd körbevágták. Az üdvözlőlapot mintával is díszítették. Rénszarvas bábú formáltak: fakanál volt a feje és a törzse, dekorgumiból vágta ki a szarvat és az orrot, szövetből készítették a sálát. Angyalkát készítettek szövetből, a testét rizzsel töltötték meg. A fej fagolyó kidíszítésével készült, majd zsenília drótból szárnyakat és glóriát formáltak. Zöld és

aranyszínű hullámkartonból is alakítottak ki karácsonyfadíszet.

Hétfői játszótér

A játszótér 6–12 éves gyermekeknek szerveztük. A program célja volt, hogy az intézménybe ellátogató gyermekek és szüleik jól érezzék magukat. A Mikulás-váró időszakot szeretnénk volna megtölteni szórakozással, kreatív tevékenységgel. A foglalkozás alatt hangulatos zene szólt. Mikulás-váró dalokat tanítottunk, illetve énekeltünk, és gitárral, furulyával kísértük.

A gyermekek és a felnőttek is nagyon jól érezték magukat a kézműves-foglalkozásokon: gyöngyöt fűztünk, papírból színes girlandot készítettünk, Mikulás-csizmát, Mikulás-arcot, csillagot, ajándékdobozt hajtogattunk, valamint gyertyát öntöttünk, s mindeközben lehetőség nyílt beszélgetésre is. Így a felnőttek megoszthatták tapasztalataikat a felmerülő témákban. Jókedvűen telt az estébe nyúló foglalkozás.

Kreatív csoport

A gyermekek önkifejezésének egyik fontos módja a kézművesség, az eredménnyel járó manuális tevékenység. Ez nemcsak a készségeiket fejleszti, de az alkotás örömét is nyújtja számukra, továbbá erősíti a figyelmet és a koncentrációt. A Kreatív csoport foglalkozásait a Bercsényi Miklós Általános Iskolában szervezzük minden iskolai héten a tanulóknak, a foglalkozásokon az alkotó tevékenységgel párhuzamosan egyéni beszélgetésekre kerül sor, melyben lehetőség nyílik a pozitív önértékelés, a hatékony kommunikációs készségek, a nyitott személyiség fejlesztésére. A csoportfoglalkozásokon a népi hagyományok ápolására is gondot fordítunk, így minden évben készülünk a Mikulás érkezésére.

A Mikulás-váró foglalkozáson Mikulás-csizmát varrtunk piros polár anyagból, amit csillag- vagy keresztöltéssel díszítettünk. A programon a gyermekek nagy örömmel vettek részt, lelkesen készítették a csizmákat, hogy „a Mikulás reggelre megtölthesse”. A gyermekek ügyesen dolgoztak a tűvel, bár látszott, sokan ritkán varrnak, ismeretlen számukra ez a kézimunka. A munka során szívesen megosztották titkos álmaikat, vágyaikat. A hangulatot fokozta, hogy az M1 Regionális Híradója felvételt készített a foglalkozásról, melyet a gyermekek még aznap a délutáni hírekben megnézhettek.

Mikulás-ünnepség a Közösségfejlesztő Irodában

Szombathelyen, a Györffy utcában található Közösségfejlesztő Irodánkban a közösségi szociális munka eszközeivel és módszereivel igyekszünk javítani a környék lakóközösségének életkörülményein. Alapvető célunk, hogy a lakók képessé váljanak a helyes önálló életvitel és a megfelelő családi élet kialakítására, erőforrásaik mozgósítására. Ennek érdekében rendszeresen szervezünk közösségi programokat a lakók számára.

A Mikulás-ünnepséget a Közösségfejlesztő Iroda foglalkozásaira járó gyermekeknek szerveztük. Célunk volt, hogy a közös kézműves foglalkozást (rajzkészítést, gyöngyfüzést) követően ajándékot adjunk azoknak a gyermekeknek, akik év közben gyakran részt vettek a foglalkozásainkon, illetve kapcsolatban állnak velünk, és együttműködésükkel segítik a munkánkat. Személyes benyomásunk volt, hogy a gyermekeknek igényük van a közös ünneplésre, az ajándékozásra. Nagyon lelkesen vettek részt az eseményen, ami számukra valóban fontos esemény volt. Még olyan gyermekek is eljöttek, akik már elköltöztek, és csak emiatt tértek vissza hozzánk. Ami újdonság a korábbi évhez képest, hogy két szülő is megjelent az ajándékozáson. Fontosnak tartjuk, hogy a jövőben is tudjunk szervezni hasonló jellegű összejöveteleket, mivel az ajándékozás kapcsolatot alakít ki és épít az emberek között.

Szabadidős csoportfoglalkozás

Minden iskolai héten tartunk az Aranyhíd Nevelési, Oktatási és Integrációs Központ általános iskolás diákjai számára szabadidős csoportfoglalkozást, melyek célja a szabadidő hasznos eltöltése mellett a kreativitás- és készségfejlesztés, az ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó értékközzvetítés, az önismeret fejlesztése, valamint a kulturális, ismeretterjesztő rendezvények, kiállítások megtekintése és szervezése.

A Mikulás-programot a gyermekek igényei alapján terveztük. Előtérbe kerültek a Mikulással és a karácsonnyal kapcsolatos hagyományok. A kézműves, manuális foglalkozás során Mikulást készítettünk papírból, vatta és hurkapálca segítségével, valamint karácsonyi ajándékot (karkötőt, nyakláncot, gyűrűt) gyöngyből. A gyermekek a foglalkozás keretében

elmesélték, ki hogyan ünnepli a karácsonyt. A készített ajándékokat elvihették, és mindenki elmondta, melyik családtagjának fogja átadni.

Fiatal szülők csoportja

A fiatal, kisgyermekes szülők Mikulás-köszöntő csoportfoglalkozását a közös élményszerzés örömeért szerveztük. Tartalmas, önfeledt, interaktív programot kínáltunk a 3–7 éves kicsiknek és szüleiknek, ahol játszva tárul ki a világ. Az OÁ-ZIS klubhoz hasonlóan vidám mesejáték köszöntötte a résztvevőket, paravánnal, színes bábokkal, zenével. A délután legmókásabb részében a kicsik báboztak a nézőknek: szülőknek, testvéreknek, nagyszülőknek. A fiatalabbak a függöny mögé bújtak és táncoltatták a bábokat, az idősebbek élvezték a rivaldafényt, és minél kerekesebb történetet próbáltak formálni a lelkes közönségnek.

A Mikulás megérkezése mindenkinek örömet okozott. A személyhez szóló dicséretet, intelmeket megszeppenve fogadták a kicsik, de volt, aki bátran beszélgetett az apóval. Az est hátralevő részében vidám dallamok mellett „hógolyót” gurítottunk, hóembert építettünk vattából. „Hatalmas kartonrénszarvassal a mesebeli erdők birodalmába repítettük a Mikulást.”

A program sikeresen zárult, elérte célját: a pozitív szülő-gyermek viszony elmélyítését nagyban segítette. A fiatal, hátrányos helyzetű, gyermeküket családban, vagy egyedül nevelő szülők, nagyszülők és gyermekeik vidám élményekkel gazdagodtak.

Záró rendezvény

A Mikulás Fesztivál záró rendezvénye az Oladi Művelődési Központban megtartott Mikulás-ünnepély volt. Az ünnepélyen a műsort az Ügyes Kezek Klubja és a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar általános szociális munkás hallgatói szolgáltatták. A részt vevő 3–9 éves gyermekeknek meglepetésprogrammal, egy tanulságos mesejátékkal szereztünk örömet. A műsort követően a gyerekek személyesen a Mikulástól vehették át az ajándécsomagot.

A változatos programok, szórakoztató és szabadidős rendezvények egész héten át rengeteg lehetőséget teremtettek arra, hogy a gyermekek egymás előadását, munkáit megcsodálva, és a

megszokott, zárt közösségeiken túllépve új kapcsolatokra tegyenek szert, és a sokuk számára zártnak tűnő társadalmi csoportokba könnyebben beilleszkedhessenek.

A nyolc napig tartó Mikulás Fesztivál alatt két nagy rendezvény és nyolc csoportban szerveződő program zajlott le, így a részt vevő gyermekek és szüleik széles palettáról választhatták ki az őket leginkább érdeklő programokat. A programsorozatnak összesen 344 gyermek lehetett részese, akik gyakran szüleikkel, nagyszüleikkel együtt érkeztek, így a Mikulás Fesztivál összlétszáma 525 volt.

A programsorozat lebonyolításában az intézményünk, a Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 52 munkatársa vett részt. Támogatóink voltak a Provident Pénzügyi Zrt. és a Metro Holding Hungary Kereskedelmi Kft. Az egyes programok megvalósulását együttműködő partnerek is segítették. A Hátrányos Helyzetű Roma Fiatalokat Támogató (HÁROFIT) Egyesület, a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, az Oladi Művelődési Központ, a Bercsényi Miklós Általános Iskola, az Aranyhíd Nevelési, Oktatási és Integrációs Központ mind hozzájárultak a Mikulás Fesztivál sikeréhez.